

Remissvar av den inre marknaden: vår europeiska hemmamarknad i en osäker värld – En strategi för att göra den inre marknaden enkel, smidig och stark” (COM(2025) 500 slutlig)

Elsäkerhetsverket har beretts tillfälle att yttra sig om ovanstående remiss och vill framför följande synpunkter gällande förslaget;

Myndigheten vill framföra vissa betänkligheter beträffande förslaget att inrätta så kallade ”Sherpor” för att främja den inre marknaden. Det framstår som oklart hur dessa konkret ska verka i praktiken. Eftersom deras uppdrag uppges vara att aktivt förebygga och undanröja nationella rättsliga och administrativa hinder, gör myndigheten bedömningen att ” Sherpor” kan komma att ges långtgående möjligheter att påverka tillämpningen av exempelvis produktlagstiftningen.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer Elsäkerhetsverket att det finns skäl att närmare reflektera över hur en sådan funktion förhåller sig till reglerna i regeringsformen, särskilt vad gäller den konstitutionella fördelningen av mandat mellan regeringen och statliga myndigheter. Det är av vikt att säkerställa att uppdraget för dessa ”Sherpor” inte riskerar att stå i konflikt med etablerade principer för rättssäkerhet, transparens och ansvarsfördelning i svensk förvaltning.

Elsäkerhetsverket vill framföra synpunkter på den föreslagna användningen av Common Specifications (CS) inom ramen för produktreglering. Myndigheten vill uppmärksamma att förslaget potentiellt kan innebära konkurrensfördelar för aktörer utanför EU jämfört med europeiska tillverkare och leverantörer, särskilt om de förenklade reglerna leder till sänkt kostnad eller minskad administrativ börda utan att samtidigt stärka kontroll- och tillsynsmekanismerna.

Elsäkerhetsverket vill även betona att med hänsyn till principen om konkurrensneutralitet inom den inre marknaden, bör tullbefrielsen för import av varor med ett värde upp till 150 euro avskaffas. Denna befrielse snedvrider konkurrensen till nackdel för EU-baserade aktörer och underminerar producentansvarets effektivitet. För att säkerställa rättvis fördelning av kostnader

bör samtliga importörer, oavsett försändelsens värde, bära full kostnad för tullhantering och återvinning.

Elsäkerhetsverket vill även lyfta fram vissa betänkligheter beträffande införandet av CS, såsom det nu är formulerat, då det riskerar att etablera en parallell struktur vid sidan av den befintliga standardiseringsprocessen. Myndigheten ser en farhåga i att en sådan struktur kan komma att försvaga det rättsliga genomslaget och den klarhet som i dag uppnås genom användningen av harmoniserade standarder enligt tillämpliga direktiv och förordningar. I förlängningen kan detta riskera att leda till rättsosäkerhet för både tillverkare och tillsynsmyndigheter.

Elsäkerhetsverket anser att det kan finnas mer ändamålsenliga och proportionella medel att uppnå samma syfte. En möjlighet vore att utarbeta vägledningar för riskanalys, med utgångspunkt i de krav som redan förekommer i regelverken. Sådana vägledningar skulle stärka näringslivets förmåga att efterleva regelverket genom ökad kompetens och förståelse, utan att skapa nya regulatoriska nivåer. Guide 29 avseende heta ytor kan tjäna som en relevant referenspunkt för en sådan ansats. Myndigheten vill även uppmärksamma att CS, i sin nuvarande utformning, kan komma att hämma innovation och teknisk utveckling. En flexibel vägledning för riskanalys skulle tvärtom kunna främja ansvarstagande och innovation, genom att öppna upp för användning av relevanta testmetoder från andra standardiseringsorgan, exempelvis IEC, eller från andra sektorspecifika direktiv.

Som ett konkret förslag föreslås Kommissionen att överväga att tillgängliggöra en webbaserad vägledning på dess webbplats. En sådan resurs kan erbjuda strukturerad information och ingångar baserat på olika produkttyper, vilket möjliggör ett mer målinriktat och rättssäkert tillvägagångssätt.

Elsäkerhetsverket vill betona att en ökad centralisering av EU:s marknadskontroll riskerar att förbise skillnader i medlemsländernas marknader och konsumentbehov. Det är viktigare att satsa på tydliga regler, tillräckliga resurser och smart lagstiftning – så minskar behovet av tolkningsdokument och guider.

I detta ärende har tf generaldirektör Anders Richert beslutat.
Juristen Lisa Roos har varit föredragande.

Elsäkerhetsverket

Anders Richert